

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 27CoCsp/44/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6120444405
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 03. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alena Záhumenská
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2022:6120444405.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Záhumenskej a sudkýň JUDr. Ľubice Bajzovej a Mgr. Martiny Trnavskej v spore žalobcu I. G. Z., Z. so sídlom v N., A. 5, L.: XX XXX XXX, zastúpeného F. U., Z., sídlom v N., A. X., L.: XX XXX XXX, proti žalovaným 1/ O. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom P., S. XXX/X, 2/ O. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom P., S. XXX/X, obaja žalovaní zastúpení M. V. Y., advokátom v U., J. G. X/A, L.: XX XXX XXX, o zaplatenie 8.009,81 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prievidza zo dňa 16. júna 2021, č.k. 5Csp/12/2021-193 takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žalovaní **m a j ú** nárok voči žalobcovi na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobu o zaplatenie 8.009,81 eur s prísl. zamietol a žalovaným 1/, 2/ priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Právne vec odôvodnil s poukazom na ust. § 2 písm. b), § 3 ods. 1, 2 zák. č. 258/2001 Z. z., § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z. z., § 39, § 53 ods. 9, § 565 Obč. zák.. Rozhodol na základe výsledkov vykonaného dokazovania, z ktorého mal za preukázané, že právny predchodca žalobcu - spoločnosť Z., uzavrel dňa 20.01.2017 so žalovanými v 1. a 2. rade ako fyzickými osobami - dlžníkmi zmluvu o splátkovom úvere, predmetom ktorej bolo poskytnutie splátkového úveru zo strany právneho predchodcu žalobcu žalovaným v 1. a 2. rade s tým, že výška úveru bola 6.000,- eur, úroková sadzba bola dohodnutá ako fixná do splatnosti vo výške 18,9 % ročne. Splácanie úveru bolo dohodnuté v 48. mesačných splátkach vo výške 190,13 eur s tým, že výška poslednej splátky úveru je uvedená v splátkovom kalendári, ktorý tvoril prílohu č. 2 k zmluve. Podľa tohto splátkového kalendára bola výška poslednej splátky úveru 189,07 eur. Splatnosť jednotlivých splátok bola dohodnutá na 10. deň v kalendárnom mesiaci, pričom prvá splátka bola splatná dňa 10.03.2017 a konečná splatnosť úveru bola určená na deň 10.02.2021. RPMN je v zmluve uvedená vo výške 23,94 %, priemerná hodnota RPMN 16,06 %, celková čiastka spojená s úverom 9.125,18 eur a odplata je v zmluve uvedená 22,08 %. Strany si v zmluve dohodli poplatok za poistenie k úveru 8,36 eur mesačne, splatný v termíne a periodicite splátky úveru. Okrem toho si strany v zmluve dohodli, že dlžník bude veriteľovi platiť poplatky uvedené v zmluve a podľa sadzobníka. Podľa čl. II zmluvy mal byť úver použitý na vyplatenie záväzku z kreditnej karty, ktorého zostatok predstavoval sumu 2.000,- eur. Z vyjadrenia žalobcu zo dňa 25.02.2021 vyplýva, že žalovaní uhradili sumu v celkovej výške 2.013,31 eur, pričom posledná úhrada v sume 19,33 eur bola vykonaná dňa 13.07.2018. Úhrady žalovaných boli započítané na istinu úveru vo výške 804,01 eur, na riadny úrok bola započítaná suma 1.055,66 eur a na poplatky suma 156,64 eur. Listom zo dňa 30.10.2019 právny predchodca žalobcu žalovaných v 1. a 2. rade vyzval na úhradu omeškanej sumy 4.252,52 eur v lehote do 15 dní od doručenia výzvy a upozornil ich, že

v opačnom prípade bude banka oprávnená vyhlásiť mimoriadnu splatnosť pohľadávky. Výzva bola na poštovú prepravu odoslaná dňa 04.11.2021 (čl. 111 spisu). Následne listom zo dňa 02.12.2019 právny predchodca žalobcu žalovaným oznámil, že ku dňu 01.12.2019 banka vyhlásila mimoriadnu splatnosť pohľadávky a vyzval žalovaných, aby sumu 7.578,78 eur uhradili do 15 dní. Oznámenie bolo žalovaným v 1. a 2. rade doručené dňa 06.12.2019 s tým, že za žalovaného v 1. rade prevzala zásielku žalovaná v 2. rade. Listom zo dňa 16.12.2019 právny predchodca žalobcu vyzval žalovaných v 1. a 2. rade na zaplatenie sumy 7.578,78 eur s upozornením, že v opačnom prípade je banka oprávnená pohľadávku postúpiť tretej osobe. Táto výzva bola žalovaným odoslaná na poštovú prepravu dňa 18.12.2019. Dňa 24.03.2020 došlo medzi Z. a žalobcom k uzavretiu zmluvy o postúpení pohľadávok č. XXXX/XXXX/CE, na základe ktorej došlo aj k postúpeniu pohľadávky voči žalovaným v 1. a 2. rade. Postúpenie pohľadávky bolo žalovaným oznámené listom zo dňa 31.03.2020. Listom zo dňa 28.10.2020 označeným ako „pokús o zmier“ žalobca žalovaných v 1. a 2. rade vyzval k úhrade dlžnej sumy vo výške 8.757,41 eur. Uvedená výzva bola podľa priloženého poštového podacieho hárku žalovaným odoslaná dňa 29.10.2020. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutie ďalej konštatoval, že v prípade spotrebiteľskej zmluvy, ktorej plnenie je dohodnuté v splátkach, môže veriteľ požadovať zaplatenie celej pohľadávky z dôvodu straty výhody splátok len pokiaľ sú splnené podmienky uvedené v § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka. To znamená, že vyhlásiť mimoriadnu splatnosť možno iba v prípade, že to strany sporu mali dohodnuté, dlžník sa nachádza v omeškaní so splatením splátky najmenej tri mesiace a veriteľ ho na možnosť zosplatenia upozornil v lehote nie kratšej ako tri mesiace. Zároveň je podľa § 565 Občianskeho zákonníka právo veriteľa požadovať zaplatenie celej pohľadávky časovo obmedzené tak, že veriteľ ho môže použiť najneskôr do splatnosti najbližšej ďalšej splátky. Konštatoval, že, v danom prípade možnosť vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru vyplýva z bodu 8.1. písm. a) obchodných podmienok (č.l. 26 spisu), a to v prípade omeškania dlžníka so splácaním pohľadávky banky o viac ako 3 mesiace. Právny predchodca žalobcu výzvou zo dňa 30.10.2019 žalovaných v 1. a 2. rade vyzval k úhrade dlžnej sumy, s ktorou sa k uvedenému dátumu nachádzali v omeškaní, t.j. sumy 4.252,52 eur v lehote 15 dní od doručenia výzvy a zároveň ich upozornil na možnosť vyhlásiť mimoriadnu splatnosť pohľadávky. Výzva bola odovzdaná na poštovú prepravu dňa 04.11.2019. Následne listom zo dňa 02.12.2019 právny predchodca žalobcu žalovaným oznámil, že k 01.12.2019 vyhlásil mimoriadnu splatnosť pohľadávky. Toto oznámenie bolo žalovaným doručené dňa 06.12.2019. Z oznámenia o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru nie je zrejmé, pre ktorú neuhradenú splátku došlo k predčasnemu zosplateniu úveru. Súd preto vychádzal z ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka a pokiaľ právny predchodca žalobcu listom zo dňa 30.10.2019 upozorňoval žalovaných na možnosť predčasného zosplatenia úveru, k tomuto dátumu boli žalovaní v omeškaní viac ako 3 mesiace naposledy s úhradou splátky splatnej v mesiaci júl 2019 (3 mesiace omeškania uplynuli k 10.10.2019). V zmysle ust. § 565 Občianskeho zákonníka mohol právny predchodca žalobcu uplatniť právo na vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru najneskôr do splatnosti najbližšej splátky, t.j. splátky splatnej dňa 10.11.2019. Predčasná splatnosť úveru však bola vyhlásená až 1.12.2019. Z toho vyplýva, že právny predchodca žalobcu svoje právo na zaplatenie celej pohľadávky nerealizoval v súlade s druhou vetou ust. § 565 Občianskeho zákonníka, a preto vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru nemožno považovať za platné. V súvislosti s tým súd poukazuje na ust. § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách, ktoré umožňuje banke postúpiť na inú osobu len splatnú pohľadávku (viď aj rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 5Cdo 36/2020). Vzhľadom k tomu, že v danej veci došlo k postúpeniu nesplatnej pohľadávky, išlo o postúpenie v rozpore s uvedeným ustanovením, a teda o absolútne neplatný právny úkon v zmysle ust. § 39 Občianskeho zákonníka a postupca (banka) zostáva veriteľom svojej pohľadávky, ktorá na žalobcu pre neplatosť zmluvy neprešla. Na základe uvedených skutočností súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobca nie je aktívne vecne legitimovaný na podanie tejto žaloby, a preto žalobu ako nedôvodnú zamietol. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP, keď v konaní plne úspešným žalovaným priznal nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu.

2. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobe žalobcu vyhovie, resp. tento zruší a vráti súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Súdu prvej inštancie vytýkal nesprávne skutkové a právne závery. Poukazoval na skutočnosť, že v konaní bolo podľa jeho názoru nesporne preukázané, že pred postúpením pohľadávky postupca dodržal všetky podmienky, ktoré mu ust. § 92 ods. 8 ZoB ukladá, a teda nedošlo k porušeniu bankového tajomstva. V tejto súvislosti poukazoval na to, že v konaní bolo preukázané, že žalovaní boli v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči postupcovi nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní (žalovaní boli v zmysle

platobnej histórie úveru a predložených výziev postupcu v nepretržitom omeškaní so splnením čo i len časti svojho peňažného záväzku voči postupcovi najneskôr od 13.07.2018 /aj to len čiastočná úhrada vo výške 19,33 eur, t. j. ani riadne, ani včas/, pričom k postúpeniu pohľadávky došlo až dňa 24.03.2020, t. j. celkom jednoznačne po nepretržitom omeškaní s plnením čo i len časti záväzku po dobu dlhšiu ako 90 kalendárnych dní, in concreto 790 dní) a zároveň bolo preukázané, že žalovaní boli postupcom opakovane vyzvaní na úhradu omeškaných splátok. Žalobca poukazoval na platobnú históriu zmluvného účtu, pričom ohľadom doručenia výziev je možné si tieto skutočnosti priamo overiť z výpisu z úverového účtu. Uviedol, že v tejto súvislosti je zrejmé, že postupca žalovaných vyzýval aj výzvami zo dňa 26.04.2017, 26.05.2017, 26.06.2017, 26.07.2017, 28.08.2017, 06.10.2017, 06.11.2017, 06.12.2017, 05.01.2018, 05.02.2018, 08.03.2018 a 05.04.2018, kedy za jednotlivé výzvy vyúčtoval žalovaným zmluvnú pokutu vo výške 8,- eur. Vzhľadom na vyššie uvedené žalobca zastáva názor, že mu vznikol nárok na úhradu uplatnenej sumy spolu s príslušným úrokom z omeškania. Pokiaľ ide o otázku aktívnej legitímácie žalobcu, predmetnú skutočnosť preukázal predloženým oznamovaním o postúpení pohľadávky zo strany postupcu, ako aj zmluvou o postúpení pohľadávok spolu s príslušnou časťou prílohy k zmluve o postúpení pohľadávok. Splnenie podmienok v zmysle ust. § 92 ods. 8 ZoB žalobca v konaní preukázal platobnou históriou úveru, predloženými kvalifikovanými výzvami zo strany postupcu, skutkovými tvrdeniami ako aj priloženými dôkazmi o doručovaní priamo žalovaným (doručenka k oznámeniu o vyhlásení mimoriadnej splatnosti) a doručovaní do dispozičnej sféry žalovaných (pre výzvu zo dňa 30.10.2019 a 16.12.2019) - postupujúc pritom v súlade s Obč. zák. Žalobca sa nestotožnil s právnym posúdením veci súdom, na základe ktorej postupca platne nezrealizoval vyhlásenie mimoriadnej splatnosti pohľadávky v súlade s ust. § 565 Obč. zák.. Žalobca mal za to, že v prípade, ak postupca vyhlásil splatnosť úveru ku dňu 01.12.2019, toto svoje právo uplatnil v súlade s ust. § 565 Obč. zák. pre nezaplatenie splátky splatnej dňa 01.11.2019 (t. j. splátky, ktorá vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru bezprostredne predchádzala a pre ktorú nezaplatenie mohol v súlade s ust. § 565 Obč. zák. vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru) a zároveň toto svoje právo uplatnil v súlade s ust. § 53 ods. 9 Obč. zák. po omeškaní spotrebiteľa (žalovaného) s platením splátok po dobu dlhšiu ako 3 mesiace. V podanom odvolaní uvádzal skutkové tvrdenia nevzťahujúce sa k danej veci a poukazoval na rozhodnutia iných súdov. Záverom vyslovil názor, že mu vznikol nárok na úhradu uplatnenej sumy spolu s príslušným úrokom z omeškania, nakoľko vyhlásenie mimoriadnej splatnosti nemožno považovať za neplatné. Mal za to, že podstatnou v tejto veci je aj skutočnosť, že postup podľa ust. § 53 ods. 9 a § 565 Obč. zák. sa navzájom vnútorne nevyučujú - práve naopak, je možné (a nevyhnutné) splniť obe podmienky, čo v prejednávanej spore bolo nesporné preukázané. Zároveň neprípustným spôsobom súd nerozlišuje medzi právom a povinnosťou vyhlásiť mimoriadnu splatnosť dlhu - podľa žiadneho ust. Obč. zák. totiž právnemu predchodcovi nevznikla „povinnosť“ vyhlásiť mimoriadnu splatnosť k dátumu, ako súd v napadnutom rozsudku uvádza, naopak, takýto postup by bol zjavne contra legem.

3. Žalovaní v písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu navrhli potvrdenie napadnutého rozsudku. Uviedli, že rozsudok súdu prvej inštancie považujú za vecne správny s tým, že v konaní pred súdom prvej inštancie boli vykonané všetky relevantné dôkazy, ktoré odôvodňujú právny záver o nedostatku vecnej legitímácie na strane žalobcu a zamietnutie žaloby v celom rozsahu. Argumentáciu žalobcu obsiahnutú v jeho odvolaní, ktorým sa domáha zmeny zamietavého rozsudku, považujú za právne nespôsobilú vyvrátiť žalovanými 1/ a 2/ prezentované tvrdenia a dôkazy vedúce k správne vecnému záveru o zamietnutí žaloby. Právne dôvody pre zamietnutie žaloby sú jednoznačne preukázané a je ich k dispozícii viac, ako je formulované v odôvodnení rozsudku. Prezentovaná argumentácia žalobcu síce polemizuje s odôvodnením napadnutého rozsudku, ale neobsahuje žiadne nové tvrdenia vo väzbe na základné piliere právneho názoru žalovaných, ktoré tvoria základ pre záver o nedostatku vecnej legitímácie žalobcu s následkom zamietnutia žaloby. Pripustili, že splátka, s ktorou mali byť žalovaní v omeškaní, by mala logicky nastať pred úkonom zosplatenia zo strany veriteľa, avšak z toho nemožno nijakým spôsobom zistiť, resp. dovodiť to, ktorá splátka je v predmetnom prípade tá, pre ktorú sa mali žalovaní dostať do omeškania a pre ktorú veriteľ vyhlásil predčasnú splatnosť úveru, a teda argumentácia žalobcu je v tomto smere právne bezvýznamná, keďže nesplnenú splátku je potrebné posudzovať v režime § 53 ods. 9 Obč. zák., čo žalobca zjavne opomína. V listinách označených ako Výzva zo dňa 30.10.2019 a Oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti zo dňa 02.12.2019, právny predchodca žalobcu neuviedol, s ktorými konkrétnymi splátkami a v akej konkrétnej výške majú byť dlžníci v omeškaní viac ako 3 mesiace. Zákonom vyžadovaná podmienka podľa ust. § 53 ods. 9 OZ, preto splnená nebola. Z obsahovo-formálneho hľadiska je nutné označeným právnym úkonom právneho

predchodcu žalobcu vytknúť to, že sú neurčité
za absolútne neplatné.

a nejasné, a preto je potrebné ich považovať

4. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací preskúmal vec podľa § 379 a § 380 ods. 1 CSP bez nariadenia pojednávania odvolacieho súdu podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdiť.

5. Žalobca vo svojom odvolaní súdu prvej inštancie vytýkal nesprávne skutkové a právne závery, čím uplatnil odvolacie dôvody v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP.

6. Podstata odvolacieho dôvodu vyplývajúceho z ust. § 365 ods. 1 písm. f) CSP (súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam) spočíva v nesprávnom postupe súdu prvej inštancie pri hodnotení výsledkov dokazovania, dôsledkom čoho je, že súd berie do úvahy skutočnosti, ktoré z dôkazov nevyplynuli, alebo neboli účastníkmi prednesené, prípadne neprihliada na skutočnosti, ktoré boli preukázané, alebo vyplynuli z prednesov účastníkov. Nesprávne skutkové zistenia môžu byť aj výsledkom logických rozporov pri hodnotení dôkazov s osobitným zreteľom na závažnosť, zákonnosť a pravdivosť získaných poznatkov.

7. Právnym posúdením v zmysle odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

8. Odvolací súd preskúmaním veci dospel k záveru, že súd prvej inštancie vzal do úvahy všetky skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov strán sporu vyplynuli, neopomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo vyšli počas konania najavo, výsledok hodnotenia dôkazov zodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 191 CSP. Pri rozhodovaní súd prvej inštancie použil správny právny predpis, správne ho vyložil a na daný skutkový stav ho aj správne aplikoval. Odvolací súd sa preto stotožňuje so skutkovými i právnymi závermi súdu prvej inštancie a z tohto dôvodu si odvolací súd aj osvojil dôvody napadnutého rozhodnutia, v celom rozsahu na ne poukazuje v zmysle § 387 ods. 2 CSP.

9. Na zdôraznenie správnosti dôvodov uvedených v rozhodnutí súdu prvej inštancie a vo vzťahu k odvolacím námietkam žalobcu, uvádza odvolací súd nasledovné skutočnosti:

10. Súd prvej inštancie postupoval správne, keď sa v prvom rade zaoberal otázkou aktívnej vecnej legitímácie žalobcu, teda, či žalobca je účastníkom hmotnoprávneho vzťahu, z ktorého vyvodzuje žalobou uplatnený nárok. Odvolací súd má za to, že súd prvej inštancie dospel k správne právnemu záveru o absencii aktívnej legitímácie na strane žalobcu, keď nepreukázal splnenie zákonných podmienok pre postúpenie predmetnej pohľadávky pôvodného veriteľa voči žalovaným ako dlžníkom.

11. Na to, aby sa stal niekto účastníkom konania netreba, aby bol účastníkom hmotnoprávneho vzťahu, o ktorý v konaní ide, stačí, ak podá žalobu, v ktorom prípade sa dostáva do procesného postavenia žalobcu, alebo ak je žaloba vedená proti nemu, dostáva sa do procesného postavenia žalovaného subjektu. Avšak, či bude žalobca v spore úspešný závisí od toho, či je účastníkom hmotnoprávneho vzťahu, z ktorého vyvodzuje žalobou uplatnený nárok. Pre označenie stavu vyplývajúceho z hmotného práva, kedy je jeden účastník subjektom práva a účastník na opačnej procesnej strane subjektom povinnosti, ktoré sú predmetom konania, sa v občianskom procesnom práve používa pojem vecná legitímácia. Z hľadiska posúdenia vecnej legitímácie nie je rozhodujúce, či a na základe čoho sa určitá fyzická alebo právnická osoba len subjektívne cíti byť účastníkom určitého hmotnoprávneho vzťahu, ale vždy iba to, či účastníkom objektívne je, alebo nie je. Aktívnou legitímáciou sa rozumie také hmotnoprávne postavenie, z ktorého vyplýva subjektu žalobcu ním uplatnené právo, resp. mu vyplýva procesné právo si tento hmotnoprávny nárok uplatňovať.

12. Popri všeobecnej právnej úprave postúpenia obsiahnutej v Občianskom zákonníku sú pre určité druhy pohľadávok osobitnými právnymi predpismi ustanovené špecifické kritériá a obmedzenia vo vzťahu k možnosti a podmienkam ich zmluvného postúpenia tretej osobe. Individuálny režim

týchto pohľadávok je odôvodnený osobitným záujmom na modifikácii, resp. odklone od všeobecnej právnej úpravy, ktorý je spravidla determinovaný špecifickým (privilegovaným) postavením niektorého z účastníkov veriteľsko-dlžníckeho záväzkového vzťahu.

13. V danej veci je týmto lex specialis § 92 ods. 8 zákona č.483/2001 Z.z. o bankách upravujúci osobitnú kategóriu bankových peňažných pohľadávok a ich postúpenia inej osobe, aj inej osobe ako banke, ako je tomu v danej veci, vzhľadom na potrebu špecifickej ochrany informácií, ktoré podliehajú osobitnému režimu bankového tajomstva, v ktorom má špecifické privilegované postavenie klient banky bez ohľadu na to, či je súčasne spotrebiteľom alebo nie (možnosť postúpenia spotrebiteľských úverových pohľadávok osobitne upravuje § 17 zákona č. 129/2010 Z.z.).

14. Podľa § 92 ods. 8 zákona č.483/2001 Z.z. o bankách, ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len „postupník“), aj bez súhlasu klienta. Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok.

15. Vychádzajúc z ust. § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. môže byť banková pohľadávka teda postúpená ak je splatná, a to až po predchádzajúcej písomnej výzve a kumulatívne, ak je splnené omeškanie klienta so splnením postupovanej pohľadávky nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní.

16. Uvedené skutočnosti sú zákonným predpokladom pre platné postúpenie pohľadávky banky, ktoré musia byť splnené v čase postúpenia pohľadávky (rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/119/2013, tiež rozsudok NS SR sp. zn. 1Cdo 147/2017, tiež 7Cdo 26/2017). Splnenie osobitných zákonných predpokladov postúpenia bankovej pohľadávky sa vyžaduje z dôvodu, že po postúpení pohľadávky rôznym subjektom (mimo banky) už nie je zachovaná možnosť dohľadu a dozoru NBS ako centrálnej banky.

17. Následkom postúpenia pohľadávky, ohľadne ktorej cesia podľa § 525 alebo podľa špeciálnych predpisov nie je dovolená, je absolútna neplatnosť zmluvy o postúpení pre jej rozpor so zákonom (§ 39). Ak dôjde k postúpeniu pohľadávky, ohľadne ktorej to zákon zakazuje (alebo ohľadne ktorej postúpenie podmieňuje splnením zákonných podmienok, ktoré splnené neboli), ide o cesiu neplatnú od počiatku ex tunc a jej neplatnosť nemožno zhojiť.

18. Z uvedeného dôvodu v týchto prípadoch nemožno vôbec hovoriť o platnej cesii, postupca zostáva veriteľom svojej pohľadávky, ktorá na postupníka neprechádza pre neplatnosť zmluvy.

19. Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

20. Podľa § 565 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

21. Žalobca v súdnom konaní musí svoju aktívnu vecnú legitimáciu preukázať platným postúpením pohľadávky. Ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách neupravuje len administratívne povinnosti banky pri ochrane bankového tajomstva, ale stanovuje podmienky platnosti zmluvy o postúpení pohľadávky bankou, ide teda o lex specialis vo vzťahu k všeobecným ustanoveniam Občianskeho zákonníka o postúpení pohľadávky (§ 124 a nasl.). Tomu nasvedčuje znenie citovaného ustanovenia („...môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku...postúpiť“), ako aj jeho zaradenie do časti zákona

o bankách, ktorej nadpis znie „Ochrana klientov a bankové tajomstvo“. Účelom tohto ustanovenia teda nie je len ochrana bankového tajomstva, ale aj ochrana klientov banky. Citované ustanovenie stanovuje podmienky, za ktorých môže banka aj bez súhlasu klienta postúpiť svoju pohľadávku na inú osobu, čo výkladom a contrario znamená, že ak podmienky uvedené v tomto ustanovení splnené nie sú, banka postúpiť pohľadávku bez súhlasu klienta nemôže. Postúpenie pohľadávky bankou bez splnenia podmienok uvedených v ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách je potrebné považovať za konanie v rozpore so zákonom a takýto úkon je absolútne neplatný podľa § 39 Obč. zák., pričom na absolútnu neplatnosť právneho úkonu má súd povinnosť prihliadať ex offo.

22. V danom prípade, keďže právnym predchodcom žalobcu bola banka, súd prvej inštancie správne zisťoval, či boli pri postúpení pohľadávky na žalobcu dodržané podmienky ustanovenia zákona o bankách, teda či postúpenie pohľadávky bolo platné a správne dospel k záveru, že v danej veci došlo k postúpeniu nesplatenj pohľadávky a išlo tak o postúpenie v rozpore s uvedeným ustanovením, a teda o absolútne neplatný právny úkon v zmysle ust. § 39 Obč. zák..

23. Tak, ako konštatoval súd prvej inštancie, je nesporné, že právny predchodca žalobcu výzvou zo dňa 30.10.2019 žalovaných 1/, 2/ vyzval k úhrade dlžnej sumy, s ktorou sa nachádzali v omeškaní, v lehote 15 dní od doručenia výzvy a zároveň ich upozornil na možnosť vyhlásiť mimoriadnu splatnosť pohľadávky. Predmetná výzva bola odovzdaná na poštovú prepravu dňa 04.11.2019. Následne listom zo dňa 02.12.2019 právny predchodca žalobcu oznámil žalovaným, že k 01.12.2019 vyhlásil mimoriadnu splatnosť pohľadávky, ktoré oznámenie bolo žalovaným doručené dňa 06.12.2019. Z predmetného oznámenia o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru nie je zrejmé, pre ktorú neuhradenú splátku došlo k predčasnemu zosplateniu úveru, preto súd prvej inštancie správne vychádzal z ust. § 53 ods. 9 Obč. zák. a s prihliadnutím k tomu, že právny predchodca žalobcu listom zo dňa 30.10.2019 upozorňoval žalovaných na možnosť predčasného zosplatenia úveru, k tomuto dátumu boli žalovaní v omeškaní viac ako 3 mesiace, naposledy s úhradou splátky splatnej v mesiaci júl 2019 (3 mesiace omeškania uplynuli k 10.10.2019).

24. Právny predchodca žalobcu mohol uplatniť právo na vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru najneskôr do splatnosti najbližšej splátky, t. j. splátky splatnej dňa 10.11.2019. Nakoľko predčasná splatnosť úveru bola vyhlásená až 01.12.2019, právny predchodca žalobcu ako veriteľ nerealizoval svoje právo na zaplatenie celej pohľadávky v súlade s druhou vetou § 565 Obč. zák. (podľa ktorého, ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšej nasledujúcej splátky).

25. Keďže ust. § 92 ods. 8 ZoB umožňovalo banke právo postúpiť inej osobe (a to aj osobe, ktorá nie je bankou) len splatnú pohľadávku a v tomto prípade došlo k postúpeniu nesplatenj pohľadávky, išlo o postúpenie v rozpore s uvedeným ustanovením, a teda o absolútne neplatný právny úkon v zmysle § 39 Obč. zák..

26. Pokiaľ žalobca poukazoval v súvislosti s niektorými produkovanými odvolacími námietkami na rozhodnutia iných krajských súdov, k tomuto poukazu odvolací súd uvádza, že tieto nemali pôvod v identických špecifikách, aké boli prítomné v posudzovanej veci.

27. Súd prvej inštancie teda správne posúdil všetky relevantné otázky a vydal vecne správne a vo výsledku aj spravodlivé rozhodnutie vo veci, založené na správnych skutkových a právnych záveroch, s ktorými sa odvolací súd plne stotožňuje.

28. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

29. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že úspešným žalovaným priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania, nakoľko boli v odvolacom konaní v celom rozsahu úspešní. V zmysle § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozsudku odvolacieho súdu.

30. Rozhodnutie bolo senátom Krajského súdu v Trenčíne prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).